

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. Murat Emir
Ankara Milletvekili

Bir yaşına gelmiş bebeklere uygulanan ve 2013 yılında Ulusal Aşılama Programına dahil edilen Suçiçeği Aşısı, canlı bir aşı olmasından dolayı üretim standartlarından ve kullanım sonuçlarına kadar bazı riskler taşımaktadır. Bu risklerden dolayı uygulanacak aşı ile ilgili etniklik, güvenilirlik, ulusal izlem ve yan etki izlem verileri büyük önem taşımaktadır.

Türkiye’de uygulanan Suçiçeği Aşısı, 2013-2017 yılları arasında ABD merkezli MSF firmasından, 2017 yılından sonra da Güney Koreli aşı üreticisi Green Cross firmasından tedarik edilmiştir. Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü’nün 2020 yılında tedarik için açtığı ihale ise üç kez, sebep gösterilmeden ertelenmiş, daha sonra ihalenin Devlet Malzeme Ofisi (DMO) tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

DMO tarafından 23 Eylül 2020 tarihinde 1.500.000 adet suçiçeği aşısı alımı için ihaleye çıkılmış, ihaleyi yerli iş ortağı Keymen firması ile birlikte Güney Kore firması SK kazanmıştır. Ancak firma, “üretildiği ülke dışında kullanılan ülkeler listesi”ni ihale evrakları arasında sunmamıştır. Bunun yanı sıra üretici firma, en iyi teklifi yapmış olmasına karşın dünyanın en büyük tedarikçisi olan Pan American Health Organization (PAHO) tarafından, “çocuklarımız kobay değildir” diyerek iki kez reddedilmiştir.

Edindiğimiz bilgilere göre üç hafta önce ilk teslimat yapılırken, Ekim ayında teslim edilmesi gereken 200.000 doz aşı verilememiş, Kasım ayında da Ekim’de verilmesi gereken miktarın ancak yarısı teslim edilebilmiştir. Tedarikte sıkıntılar yaşanırken DMO’nun, şartnameye çok düşük cezalar koymuş olması, firmanın önceden bilinerek kollandığı izlenimini doğurmaktadır.

Aşı ile ilgili ulusal izlem çalışmaları, etkinlik ve güvenilirlik verileri ile farklı ülke kullanımları ve farklı ırklarda sonuçlarına ilişkin yayınların olmadığı da bilinmektedir. Bugüne kadar yalnızca Güney Kore’de 440.000 gibi çok düşük sayıda bir kullanımı olmasına karşın, söz konusu aşının seçilmesinin nedeni anlaşılamamıştır.

Bu bağlamda

- 1- 23 Eylül 2020 tarihinde DMO tarafından yapılan 1.500.000 adet suçiçeği aşısı ihalesini kazanan SK firmasının aşısı, üretildiği ülke dışında başka bir ülkede kullanılmış mıdır? Kullanılmamış ise, Türkiye bu aşıyı kullanan ilk ülke olarak çocuklarını kobay olarak mı kullanmıştır?
- 2- Söz konusu aşı ile ilgili herhangi bir ulusal izlem çalışması yapılmış mıdır? Yapılmadıysa ulusal izlem çalışması olmaksızın aşının kullanım sonuçları nasıl öngörülmüştür?
- 3- Söz konusu aşıyla ilgili geniş çaplı ve farklı ırkları içeren; etkinlik, güvenilirlik, yan etki profili çalışmaları var mıdır?
- 4- Geçmiş yıllarda ihalede en iyi fiyatı vermesi ve ihale dökümanı tam olmasına rağmen “başka ülkede kullanım” gibi şartın yanı sıra etkinlik ve güvenilirlik çalışmaları istenirken, neden SK ile Keymen’in kazandığı ihalede bu tür klinik çalışmalar istenmemiştir?
- 5- Söz konusu aşı, takvimine uygun teslim edilebilmekte midir? Teslim takvimindeki sıkışıklık gerekçe gösterilerek ve “acil ihtiyaç var” denilerek diğer firmalar reddedilirken, SK firmasının ürünü geç teslim etmesine neden göz yumulmaktadır?
- 6- Teslimde gecikmelere karşı cezai yaptırımlar, neden daha önceki aşı alım ihalelerinde olduğu gibi ağır değildir?
- 7- Çok sayıda güvenilirlik aşı tedarikçisi olmasına karşın, neden söz konusu aşının kullanımı için ısrar edilmiştir?